

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI
bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**
DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES
Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETII A AȘM

asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.7007.23

Identificarea, evaluarea și perfecționarea unor noi procedee de sporire a ratei de creștere a peștilor, de diminuare a impactului maladiilor și de îmbunătățire a valorificării furajelor în cadrul instalațiilor piscicole de tip închis alimentate cu apă circulantă.

Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice

Director de proiect: Dr. RUSU Vadim

Perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Ședința comună a AȘM și Senatul Universității de Stat din Moldova din 07.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.23 Identificarea, evaluarea și perfecționarea unor noi procedee de sporire a ratei de creștere a peștilor, de diminuare a impactului maladiilor și de îmbunătățire a valorificării furajelor în cadrul instalațiilor piscicole de tip închis alimentate cu apă circulantă, director proiect dr.RUSU Vadim, Universitatea de Stat din Moldova

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Excelent**” (48).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Rezultatele obținute pe durata executării etapei de proiect corespund obiectivelor trasate. Au fost stabilite, menținute și controlate în condiții de laborator sistemele parazit-gazdă, constituite din pești și unii ectoparaziți ai acestora, în scopul elucidării influenței condițiilor de mediu asupra sistemelor respective. Au fost studiate aspecte ale patogenității parazitului și efectul medicamentelor chimioterapice atât asupra parazitului, cât și asupra gazdei.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Foarte bine”:*

- în reviste naționale de categoria B - 1;
- în lucrările conferințelor științifice internaționale – 5;
- lucrări științifico-metodice și didactice -2.

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.*

A fost propus un procedeu de combatere a bolilor parazitare la pești, în sistemele de alimentare cu apă circulantă (închise), care prevede tratamentul apei cu un agent de dezinfectare în prezența organismelor acvatice (pești). În cadrul proiectului au fost dezvoltate și testate preparate pe bază de super-solvenți, în scopul sporirii vitezei de penetrare a remediilor antiparazitare prin tegumentul organismelor acvatice și a eficienței tratamentelor antiparazitare. Aceste preparate pot fi recomandate întreprinderilor piscicole pentru a fi aplicate în combaterea ectoparaziților la pești.

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Foarte bine”.*

Participarea tinerilor în proiect se încadrează în cota de 20 %. Există perspective de a spori nivelul de participare a tinerilor cercetători, inclusiv prin materializarea oportunităților de pregătire a acestora prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor constituie 20 din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare.

5. *Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Excelent”.*

Colaborarea națională și internațională în cadrul proiectului a fost materializată prin publicații comune cu cercetători din cadrul unor instituții, universități și centre de cercetare din republică și din alte două state.

Concluzii și recomandări:

Recomandări:

- De a publica mai activ rezultatele cercetărilor în reviste recenzate
- O participare mai activă la manifestațiile științifice atât la nivel național , cât și internațional

Concluzii

În cadrul proiectului au fost realizate instalații de laborator în vederea modelării interrelațiilor în cadrul sistemului „parazit – gazdă”, constituit din ectoparaziți și specii model de hidrobionți. Au fost realizate lucrări experimentale în vederea elucidării și determinării eficacității unor preparate de uz veterinar în combaterea maladiilor produse de ectoparaziți la pești. A fost creată baza de date privind eficacitatea unor procedee noi de combatere a maladiilor parazitare la pești în cadrul instalațiilor piscicole închise alimentate cu apă circulantă. Experiența cultivării *Aulophorus furcatus* în calitate de sursă furajeră inițială pentru pești și-a demonstrat eficiența ridicată, fezabilitatea și disponibilitatea economică. Rezultatele obținute demonstrează rolul unor compuși organici în calitate de stimulatori ai parametrilor reproductivi ai parameciilor. Cultura de laborator *Paramecium caudatum* poate servi în calitate de organism-model pentru testarea gradului de toxicitate a preparatelor de studiu. Rezultate obținute, pot fi recomandate organizațiilor de creștere a peștilor în combaterea speciilor tropicale de *Ichthyophthirius* prin aplicarea unui preparat format din 1 l de FMC și 0,2 l de dimetilsulfoxid.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc